

בתי המשפט

תנ"ש 094681/99

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופטת ע. מילר תאריך: 25/3/2007

בעניין: [REDACTED]

באמצעות האפוטרופא הקרן לטיפול התובעת
בחסויים ע"י ב"כ עו"ד מרים מהלה

נגד

[REDACTED]
ע"י ב"כ עו"ד טאוסיג מיכאל הנתבע/תובע שכנגד

נגד

[REDACTED] באמצעות הקרן לטיפול בחסויים
ע"י ב"כ עו"ד מרים מהלה
הנתבעת שכנגד

פסק דין

1 בפני תביעה להשבת כספים שהגישה התובעת - החסויה באמצעות האפוטרופא
2 הקרן לטיפול בחסויים כנגד בן זוגה של החסויה. תביעה שכנגד הוגשה ע"י הנתבע
3 לפרעון שיקים שקבל מהתובעת לפקודתו, שלא נפרעו ע"י הבנק.
4
5
6

העובדות

7
8
9 1. החסויה, ילידת 1946 רווקה ללא ילדים. ברקע ילדותה בעיות התנהגות ומצב
10 דיכאוני שטופלו בטיפול פסיכיאטרי אמבולטורי (נספח 2.1 לכתב התביעה).

בית משפט * 24

בתי המשפט

תמ"ש 094681/99

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

תאריך: 25/3/2007

בפני: כב' השופטת ע. מילר

- 1
- 2 החסויה למדה בבית ספר לפקידות ובסיום הלימודים התגייסה לשרות
- 3 צבאי. בתום השרות המשיכה כאזרחית עובדת צה"ל עד לפרישתה לפנסיה
- 4 מוקדמת בשנת 1989 בשל מצבה הנפשי ולאחר שהוכרה כנכה.
- 5
- 6 3. במהלך השנים עברה החסויה מספר אשפוזים עקב אירועים פסיכויטיים.
- 7 בשנת 1973 אושפזה בבית חולים נס ציונה, בשנת 1987 וכדצמבר 1989
- 8 אושפזה בבית חולים באר יעקב.
- 9
- 10 4. בשנת 1989, הכירו הצדדים, באמצעות מודעת הכרות שפרסם הנתבע, ונוצר
- 11 ביניהם קשר שהתחזק (עמ' 47 לפרוטוקול) עד שהחסויה עברה להתגורר
- 12 בדירתו של הנתבע והם חיו כידועים בצבור במשך 10 שנים עד שנת 1999.
- 13
- 14 5. במהלך החיים המשותפים, אושפזה החסויה במרץ 1992 במרכז לבריאות
- 15 הנפש באר יעקב במצב פסיכויטי חריף. האשפוז נמשך כחצי שנה (נספח 2.4
- 16 לכתב התביעה).
- 17
- 18 6. בשנת 1995 הפסיקה החסויה טפול תרופתי על דעת עצמה וגרמה על ידי כך
- 19 להתדרדרות במצבה עד להתקף פסיכויטי חריף בשנת 1999 שהתבטא במצב
- 20 מאניפורמי של בזוז כספים. בשל מצבה לוותה כספים מהנתבע והחזירה לו
- 21 בתשלומים עם רבית נשך (נספח 4 לכתב התביעה ומוצגים ת/8 ת/9).
- 22 השתלשלות העניינים גררה אותה לתוך מערבולת כספית שבעקבותיה אף
- 23 הסתבכה בקבלת הלוואות בשוק האפור והכל על מנת לעמוד בתשלומים
- 24 ששילמה לנתבע, שהיה באותה עת בן זוגה.
- 25

משרד המבחן
תל אביב

בתי המשפט

תמו"ש 094681/99

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

תאריך: 25/3/2007

כב' השופטת ע. מילר בפני:

- 1 בעקבות ההתקף הפסיכואטי והאשפוז בסוף שנת 1999 (ניספח 2.6 לכתב
2 התביעה) מונתה ביום 8.5.2000 הקרן לטיפול בחסויים אפוטרופא עליה
3
4 בתקופה החל ממאי 1999 ועד למינוי הקרן לטיפול בחסויים נפדו ע"י הנתבע
5 שיקים שנתנה החסויה לפקודתו. לדוגמא: ביום 13.5.99 נפדה ע"י הנתבע
6 שיק לפקודתו על סך 224,000 ₪ שהיוו את התמורה שקבלה כנגד מכירת
7 זכויותיה בדירה שקבלה בירושה.
8 הסכומים הגדולים שהעבירה לנתבע בשיקים מהווים חוזר הלוואות
9 בתוספת ריבית גבוהה.

טענות התובעת

- 10
11
12
13 א. החסויה לא היתה מסוגלת לדאוג לענייניה הכספיים ולא הבינה את
14 כלל משמעות מעשיה ופעולותיה.
15 הסכמי ה"הלוואה" עם הנתבע, שכללו ריביות גבוהות ומופרזות,
16 התקבלו בהעדר גמירות דעת.
17
18 ב. הנתבע ניצל את מצבה של התובעת וההלוואות שנתן לחסויה
19 מצביעות על קיומה של עילת העושק.
20
21 ג. הנתבע שימש כאפוטרופוס למעשה לחסויה ועל כן כל העסקאות
22 שעשה עמה בטלות ועליו להשיב לחסויה כספים שהבל ממנה.
23
24
25

משרד המשפטים
בית דין משפחתי
תל אביב

בתי המשפט

תמ"ש 094681/99

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

תאריך: 25/3/2007

בפני: כב' השופטת ע. מילר

טענות הנתבע

10 א. הנתבע מכחיש את מצבה של החסויה וטוען כי לא ידע שהתובעת חולת נפש ושהתנהגותה נובעת ממחלה.

ב. הנתבע נתן לתובעת סכומי כסף ולהחזרתו נתנה לו שיקים שנפדו ושיקים דחויים על סך 91,493 ₪ שלא נפרעו, לגביהם הוגשה התביעה שכנגד.

ד י ו נ

המצב הרפואי של החסויה

11 ברקע ילדותה בעיות התנהגות ומצב דיכאוני עם קווים פרנואידליים (נספח 2.1 לכתב התביעה).

12 החסויה אובחנה כסובלת מתהליך סכיזופרני ממושך עם ליקוי בכל תחומי החיים, כאשר באישיותה בולטים חוסר יוזמה, חוסר מוטיבציה, פגיעה משמעותית ברצייה וירידה קוגניטיבית (נספח 2.7-2.8 לכתב התביעה).

במהלך השנים היו אשפוזים רבים כלדקמן: בשנת 1970 טיפול אמבולטורי וטיפול פסיכואפויטי (נספח 2.1 לכתב התביעה).

בתי המשפט

תמ"ש 094681/99

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

25/3/2007

תאריך:

כב' השופטת ע. מילר

בפני:

1 בנובמבר 1973 אשפוז בבית חולים באר יעקב עקב מצב פסיכוטי חריף
2 שאופיין במצב מאניפורמי קניית בגדים ותרופות הרזייה בנינונים בלתי
3 סבירים (נספח 2.1)

4
5 באוגוסט 1987 אשפוז בבית חולים באר יעקב עקב מצב פסיכוטי חריף.
6 (נספח 2.2 לכתב התביעה).

7
8 בדצמבר 1988 אשפוז בבית החולים באר יעקב עקב התנהגות חסרת שיפוט
9 שארעה בעקבות הפסקת טיפול תרופתי. באותו אישפוז אובחנה
10 כסכיזופרנית עם הפרעת אישיות גבולית- (נספחים 2.3 3 לכתב התביעה)

11
12 במרץ 1992 שוב בעקבות הפסקת טיפול תרופתי, נכנסה למצב פסיכוטי קשה
13 ואושפזה בבית חולים באר יעקב ביוזמת המשטרה לאחר שהתנפלה על
14 אנשים ברחוב. האשפוז נמשך חצי שנה שחלק ממנו היה במחלקה סגורה
15 (נספח 2.4 לכתב התביעה).

16
17 עד 1995 היתה החסויה במעקב במרפאה במרכז לבריאות הנפש בנס ציונה
18 עד שהפסיקה על דעת עצמה המעקב (נספח 2.10)

19
20 מצבה הרפואי של החסויה סוכס ע"י פרופ' ■ מומחה שמונה מטעם
21 ביהמ"ש לאחר שהוצגו בפניו המסמכים הרפואיים ממהלך השנים. בחוות
22 דעתו קבע:

23
24 "בגיל 27 החלו התקפים פסיכוטיים ואובחנה כסובלת
25 ממחלת הסכיזופרניה מתת קבוצה של סכיזופרניה בלתי

בתי המשפט

תמ"ש 094681/99

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

תאריך: 25/3/2007

כב' השופטת ע. מילר

בפני:

1 מאורגנת (DISORGANIZED) שהינה בעלת הפרוגנוזה
2 הגרועה ביותר מבחינת יכולת תפקוד, הפרעות בשיפוט
3 הלוצינציות, והפרעת חשיבה. המחלה מאופינת גם בגלים
4 פסיכויים חריפים המופיעים בתדירות ועוצמה גבוהים
5 הרבה יותר באם החולה אינה במעקב או טיפול מונע ע"י
6 תכשירים נוגדי פסיכוזה. החולה סובלת גם בנוסף מתת
7 פעילות בלוטת התריס כאשר בהעדר טיפול הורמונלי חלופי
8 תואם ע"י אלטרוקסין יכולה לסכן את עצמה ובנוסף העדר
9 טיפול זה בא אף הוא לידי ביטוי בהחמרת התסמונת
10 הנפשית".

11
12 לדעת המומחה בשנים 1995 – 1999 לא היתה מסוגלת לדאוג לענייניה
13 הגופניים והכספיים ולא העריכה את משמעות פעולותיה. שאם היתה לה
14 תובנה והיתה פועלת מתוך שיפוט תקין היתה דואגת למעקב וטיפול לאחר
15 שחוותה בעבר מספר אשפוזים על רקע החרפה פסיכוטית בעקבות הפסקת
16 טיפול.

17
18 המומחה ממשיך ומציין שהתנהגות החסויה בנושאים כספיים: בזבוז
19 כספים, כתיבת צ'קים וכו' הינה התנהגות פתולוגית המאפיינת מצבים
20 מאניים, התנהגות זו היתה הסיבה לאשפוז בשנת 1992.

21
22 מסקנתו של המומחה:

23
24 "אין לי ספק כי בשנים 1995 – 1999 לא הבינה כלל ועיקר את
25 מעשיה ומשמעות פעולותיה".

26

בתי המשפט

תמ"ש 094681/99

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

תאריך: 25/3/2007

כב' השופטת ע. מילר

בפני:

1 לא הוגש ע"י הנתבע כל חומר רפואי אחר וחוות דעתו של פרופ' [REDACTED] לא
2 נסתרה לפיכך אני מקבלת את דעתו וקובעת כי בשנים 1995--1999 החסויה
3 היתה במצב בו לא היתה מסוגלת לדאוג לענייניה, לא הבינה את מעשיה
4 ומשמעות פעולותיה.

5
6 12. הנתבע מכחיש כי התובעת היתה חולה וטוען כי הוא לא ידע אודות מצבה.
7 טענתו אינה עולה בקנה אחד עם עדותו ותיאוריו מהם עולה כי סימוני
8 המחלה בלטו גם לעינו:
9 בכתב התביעה שכנגד בסעיף 1:
10

11 "הנתבעת היתה זקוקה להלוואות מחמת היותה בזבזנית,
12 היא קנתה בשמים ללא הרף, נסעה במוניות, תרמה למוסדות
13 שונים ובעיקר למוסדות דתיים ועוד ועוד".
14

15 בביהמ"ש תאר את התובעת:
16

17 "היה לה מן להט כזה, זה הביא לה פורקן והרגשה טובה
18 לרוץ, לקנות היתה מרצה לזבנית על תורת הקבלה ושהעולם
19 הולך לאבדון, היתה לה תחושה שתומה שהיא בסוף ימיה
20 ובקרוב תסיים את חייה. כך, חיה בהרגשה כזאת". (עמ' 39
21 לפרוטוקול ש' 9 - 12).

22
23 כשהתבקש להסביר למה קורא אובססיה השיב:
24

25 "קניות בזבז... למגזר הדתי, היה מועדון של חסידי ברסלב
26 היה שם זוג, לא ידעתי מה הם כל כך אוהבים אותה בסוף

15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

בתי המשפט

תמ"ש 094681/99

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

תאריך: 25/3/2007

כב' השופטת ע. מילר

בפני:

1 ראיתי מכתב שמודים לה על נדיבותה, יש לי פתק שנתנה
2 להם סכומים, היתה נוסעת למירון, חיפשה את המתרימים,
3 תרמה להם סכומי עתק...
4 בתה של הרבנית [REDACTED] התחתנה, והיא נתנה להם מתנה שיק
5 על סך 16000 ש"ח...

6 אנו גרים בסמוך לבוגרשוב. יש שם בית כנסת גדול, אשכנזים
7 וספרדים, ועוד בית כנסת ממוצא הונגרי. היא באה קונה
8 חלות, יין, נרות, סיפרה לכולם שיש לה ש"ד מ 2 דירות
9 מושכרות, מבטחים, ועוד הכנסה, סיפרה לכל הנשים שם.
10 הם חיפשו דבר כזה, אמרו לה אני במצוקה..., אמרה לי
11 שכולם באים ומבקשים ממנה כספים... אמרתי לה תגידי
12 להם כשיהיה כתוב לך על המצח "בנקומט", ילחצו לך על
13 האף ויצאו מזומנים". (עמ' 39 לפרוטוקול).

14
15 בתצהירו מתאר הנתבע את התובעת קונה מותרות מוציאה כספים על פאות,
16 תכשיטים ביגוד נעליים איטלקיות. כרטיסי האשראי היו חוסמים לה את
17 השימוש אז היתה עוברת לשיקים וכשלא היה כיסוי לשיקים היו מגיעים
18 טלפונים נזעמים מהבנק ואז עברה למזומנים.
19 הנתבע תאר כי היתה תורמת לערוץ 7, תומכת בזוג דתיים שהכירה ותרמה
20 לאגודת עזר מציון 16.000 ש"ח.
21 עוד תיאר כי ישבה שבועיים ובכתה כי מחזירים את הגולן והמדינה תושמד.

22
23 הטענה כי לא ידע שמדובר במחלה, בלתי סבירה במיוחד לאור העובדה
24 שהתובעת אושפזה בשנת 1992 בתקופת החיים המשותפים בבית חולים
25 לחולי נפש, באר יעקב. האשפוז ארך תקופה ארוכה של 6 חודשים.
26 הסימפטומים שצוינו :

בתי המשפט

תנו"ש 094681/99

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

25/3/2007

תאריך:

כב' השופטת ע. מילר

בפני:

1

2 "כחודש טרום אשפוזה חל שינוי במצבה הנפשי – הופיעו אי
3 שקט וחוסר שינה, החלב לדבר לא לענין ובשטף, הסתובבה
4 ברחובות ללא מטרה עד שביום אשפוזה, לאחר שהתנפלה על
5 אנשים ברחובות – הובאה ע"י המשטרה לאשפוז". נצפו ע"י
6 הנתבע.

7

8 הנתבע בקר בבית החולים וידע כי היא מאושפזת במחלקה "גורה" (עמ' 43
9 44 לפרוטוקול) וטענתו כי סבר שאשפוזה עקב נפילת סוכר יש לדחות מכל
10 וכל. הוא היה היחיד שכל העובדות היו ידועות לו היטב. ואם עד לאשפוז
11 יכול היה להגיד כי לא ידע הרי אחרי אשפוז ממושך בבית חולים פסיכיאטרי
12 אין ספק כי היה מודע למצבה ולמחלתה.
13 הנתבע בעצמו הודה כי "אנשי השוק האפור" (איימו עלינו, ואחר
14 כך ניהלנו משפט נגדם" (סעיף 8 לתצהיר הנתבע). הנתבע ראה עצמו כחלק
15 מאותם הליכים וטען כי במסגרת אותם הליכים נטען והוגשו תצהירים בהם
16 הוזכר כי הנתבעת חולת נפש ואושפזה מספר פעמים בבית חולים פסיכיאטרי
17 (נספח 10 לכתב התביעה).

18

19 טענת הנתבע כי גם אנשים אחרים לא הבחינו במצבה, היא גרסה שלא
20 הוכחה. העדה גבי [REDACTED] אמרה שראתה את התובעת פעם בריפרוף
21 ואינה זוכרת דבר.

22

23 עו"ד [REDACTED] ייצג את התובעת בהליך בו טענה כי היא חולת נפש וציינה את
24 אשפוזה הפסיכיאטריים לכן תמוה כי לא הבחין בדבר כדבריו. מאידך הוא
25 ערך את הסכם המכר של הדירה ולא סביר שיעיד שעשה עיסקה עם אשה
26 שלא היתה לה כשירות משפטית. מכל מקום מכוספר פגישות במשרד עו"ד.

ת"ת
[Handwritten signature and stamp]

בתי המשפט

תמ"ש 094681/99

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

תאריך: 25/3/2007

כב' השופטת ע. מילר בפני:

1 לא ניתן לעמוד על מצב נפשי מה שלא נכון לגבי אדם אשר חי ונמצא במחיצה
2 אחת משך 10 שנים.

3 המסקנה כי הנתבע ידע מהו מצבה של התובעת, מחלתה והיה מודע
4 להתנהגותה חסרת הרסן וחסרת השיפוט.

5
6
7 13. הקרן לטיפול בחסויים מונתה אפוטרופא לתובעת בשנת 2000. הכרזת
8 פסלות דין ומינוי אפוטרופוס אינם פועלים למפרע ואינם גורמים מכשרות
9 משפטית לפעולות שנעשו טרם המינוי. לפיכך לא ניתן לבטל מעולות שנעשו
10 מכח הכשרות המשפטית אלא מדיני חוזים. אמנם אין בהוראות חוק החוזים
11 הוראות מיוחדות ללקויי דעת ונפש אולם ההוראות הכלליות עשויות לחול
12 על מצבים מסוימים, שבהם יש השפעה למצב הנפשי או השכלי של
13 המתקשר. (י. אנגלרד ומי' בס "פעולותיו המשפטיות של לקוי דעת בטרם
14 יוכרז כפסול דין" משפטים ט' (1978), 336.

15

16

17

גמירות דעת

18 14. בתקופה הרלבנטית החסויה נקלעה לחובות והנתבע לכאורה עזר לה
19 בהלוואות והחתיים אותה על תנאי הלוואה. נשאלת השאלה האם יכלה
20 התובעת להגיע לגמירות דעת הנדרשת לצורך גיבוש הסכם הלוואה.

21

22 המבחן להתקיימותה של גמירות דעת הוא מבחן חיצוני אובייקטיבי
23 במסגרת מבחן זה יש לקחת בחשבון את נסיבות הענין, התנהגות הצדדים
24 ודבריהם לפני כריתת החוזה ואחריו, ולבחון על פי קנה מידה אובייקטיבי
25 את המתקשרים עצמם.

25

בתי המשפט

תמו"ש 094681/99

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

25/3/2007

תאריך:

כב' השופטת ע. מילר

בפני:

1

2 קנה המידה אינו של אדם חיצוני, זר להתקשרות, אלא של המתקשרים
3 עצמם, שאת מעשיהם, דבריהם, התנהגותם יש להעביר במייקפי הסבירות
4 ולשאול אם מתקשר סביר במעמדו היה מסיק ממה שהתרחש ביניהם כי
5 גמרו בדעתם לכרות חוזה.

6

7 במיוחד כשמדובר בלקוי בדעתו, עלול להיווצר מצב בו הגילוי החיצוני
8 המתבטא בחתימה על מסמך אשר נראה על פי אמות מידה אובייקטיבית.
9 כמשקף את רצונו של המעניק, אינו מספיק כדי לבטא הצהרה של כוונה
10 בנסיבות בהן המצהיר לקוי בדעתו, נחלשת ההנחה המבוססת על נסיון חיים,
11 כי יש בחתימה משום הצהרה ברורה של כוונה.

12 ראה ע"א 3601/96 בראשי נ' עזבון בראשי, תק-על 98(2) 1235.

13

14 במצבה של התובעת בשנים 1995 – 1999, לא יכלה להגיע לגמירות דעת
15 הנדרשת לצורך "הסכם ההלוואה". הנתבע ידע על מצבה של התובעת ואין
16 ספק כי מתקשר סביר במעמדו לא יכול היה לפרש את הסכמת התובעת
17 (לרבות חתימות) כהסכמות רצוניות ומודעות שראוי להסתמך עליהן. בהעדר
18 גמירות דעת אינם מהווים הסכם מחייב.

19

20

ע ש ק

21

22

15. הסכמי ההלוואה צריכים להתבטל גם מקיומה של עילת עשק.

23

סעיף 18 לחוק החוזים קובע:

24

בתי המשפט

תמ"ש 094681/99

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

תאריך: 25/3/2007

כב' השופטת ע. מילר

בפני:

1 " מי שהתקשר בחוזה עקב ניצול שניצל הצד השני או אחר
2 מטעמו את מצוקת המתקשר, חולשתו השכלית או הגופנית
3 או חוסר נסיונו, ותנאי החוזה גרועים במידה בלתי סבירה מן
4 המקובל רשאי לבטלה"

5
6 על מנת שתוקנה לצד הטוען טענת עושק לפי סעיף זה עילה לביטול החוזה
7 עליו להוכיח קיומם של שלושה אלמנטים מצטברים:

8
9 א. הצד המבקש ביטול החוזה, נמצא במצוקה, חולשה שכלית או גופנית
10 או חוסר ניסיון.

11
12 ב. הצד השני לחוזה ניצל מצוקה זו, ועקב ניצול זה נקשר החוזה.

13
14 ג. תנאי החוזה גרועים במידה בלתי סבירה מן המקובל.

15
16 ראה: ע"א 624/80 אמינה עבד אמארה ואח' נ' ציון נמני ואח', פ"ד לז(2) 606.
17 במקרה שלפנינו התובעת עונה לכל ההגדרות שבסעיף 18 לחוק החוזים (חלק
18 כללי), תשלי"ג – 1973.

19
20 התובעת אובחנה כסובלת מתהליך סכיזופרני עם ליקוי בכל תחומי החיים,
21 אושפזה מספר פעמים בבית חולים פסיכיאטרי. מדי פעם הפסקת הטיפול
22 היתה גורמת לה להגיע להתקפים פסיכוטיים קשים. בשנים 1995 – 1999
23 היתה במצב שלא יכלה לדאוג לענייניה ולא הבינה את מייצמעות פעולותיה
24 וכעשייה ובעקבות כך הסכימה לחתום על הסכמי ההלוואה.
25

בתי המשפט

תמ"ש 094681/99

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

25/3/2007

תאריך:

כב' השופטת ע. מילר

בפני:

1 הנתבע ניצל את מצבה, ידע על חולשתה ובידיעתו זו התקשר עמה. גם אי
 2 איכפתיות או עצימת עיניים ייחשבו כידיעה (דיני חוזים, ג. שלו 2005 בעמ'
 3 345) ולכן אין ספק כי הנתבע היה מודע למצבה הנפשי של התובעת או
 4 לפחות עצם את עיניו.

5
 6 ממסמך ת/8 ת/9 ניתן ללמוד כי כנגד הלוואה של הנתבע מיום 17.6.97 בסך
 7 15,000 ₪ שילמה התובעת תוספת ריבית בסך 11,700 ₪ ובסה"כ 26,700
 8 ₪. כנגד הלוואה אחרת מאוגוסט 1996 בסך 15,000 ₪, שילמה תוספת ריבית
 9 של 11,796 ₪ ובסה"כ 26,796.

10
 11 ממסמך ת/4 עולה כי עבור כל 1000 ₪ שהלווה לה נדרשה להוסיף רבית של
 12 690 ₪ או 780 ₪. באותה תקופה קבלה התובעת אף הלוואות מהבנק בריבית
 13 שנתית שבין 14.25% ל- 18.25% (נספח ח לתצהיר הנתבע).

14
 15 הריבית שגבה הנתבע מן התובעת אינה סבירה יחסית לתנאי השוק ויחסית
 16 למקובל.

17
 18 16. השוואת הסכומים שנתן הנתבע לתובעת אל מול הסכומים שהחזירה
 19 התובעת לנתבע והצלבת הנתונים עם דפי הבנק של הצדדים הוכיחה את
 20 שיטת ההתחשבנות כפי שנרשמה על דפי הבנק שהגיש הנתבע וסומנו ת/8 ו-
 21 ת/9 היינו ריבית קצוצה בגובה 60% - 70% לתקופה קצרה.

22
 23 האפוטרופא נאלצה לאתר חומר ראיתי מבנקים מסמכים וגורמים חיצוניים
 24 שכן מהתובעת לא ניתן היה לקבל גרסה והנתבע מטעמיו הוא לא מסר גרסה
 25 למרות שמעדותו עלה כי בידיו מסמכים רבים נוספים של התובעת, דפי בנק
 26 (עמ' 46 לפרוטוקול) אותם בחר שלא להגיש.

בתי המשפט

תמ"ש 094681/99

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

תאריך: 25/3/2007

כב' השופטת ע. מילר

בפני:

1
2 מתוך המסמכים שהגישה התובעת עולה כי התובעת העבירה לנתבע שיקים
3 בסכום של למעלה מ- 350,000 ₪. (תצהיר [REDACTED] סעיף 22). בנוסף מחזיק
4 הנתבע בשיקים שפרעונים נדרש בתביעה שכנגד בסך כ- 91,993 ₪ יוצא כי
5 התובעת העבירה לנתבע לפחות סך של 440,000 ₪.
6

7 אני מקבלת את טענת ב"כ התובעת כי יש לראות במסמכים ת/8 ו- ת/9
8 הודאת בעל דין והם מלמדים על כך כי הנתבע גבה מן התובעת רבית נשך
9 ומסמכי הבנק מאשרים את הנתונים הנ"ל. התשלומים המצויינים בת/8
10 שולמו ב- 10 המחאות עוקבות לפקודת הנתבע בסך 2670 ₪ כל אחת מיום
11 15.7.97. צילומה של המחאה הראשונה בסדרה מצויה בנספח 6 לכתב
12 התביעה ויתר המחאות מופיעות בחשבונות הנתבע (נספח נ/22).
13

14 כך גם בענין הסך של 15,000 ₪ עליו שילמה התובעת רבית בסך 11,796 ₪,
15 כמפורט בת/9. התשלומים המפורטים בת/9 השתלמו ב- 6 המחאות ע"ס
16 4,466 ₪ כל אחת והם מופיעים בדפי הבנק.
17

18 הנתונים העולים מדפי הבנק תואמים את הגירסה העולה מן התרשומות ומן
19 הדפים הנ"ל:
20

21 ת/1 המחאות בסך כולל של 9,493.97 ₪.
22 ת/2 המחאות בסך כולל של 239,333.75 ₪
23 נספח 6 המחאות בסך כולל של 44,662.97 ₪
24 סה"כ תשלומים ששילמה התובעת לנתבע בהמחאות בסך 293,490.69 ₪
25 (הפרוט בסעיף 60-62 לסיכומי התובעת). הנתבע לא הגיש כל פרוט שונה
26 מטעמו.

בתי המשפט

תמ"ש 094681/99

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

25/3/2007

תאריך:

כב' השופטת ע. מילר

בפני:

1 המחאות נוספות שרק חלקן נמצאו אולם מופיעות בחשבון הבנק של הנתבע
2 עומדים על סך 59,680 ₪.

3 סה"כ המחאות שהוכח כי הועברו לנתבע ע"י התובעת עומד על סך
4 353,170.69 ₪ וההכמות שלא נפרעו הן בסך 91,993.

5
6 הסכום שהועבר מהנתבע לתובעת בהמחאות ובהעברות בנקאיות עומד על
7 סך 264,915 ₪. לטענת הנתבע בסיכומיו כי העביר לתובעת 600,000 ₪ אין
8 תימוכין במסמכים והנתבע לא פרט סכומים אלה כנדרש. הנתבע טען
9 להעברת מזומן בנוסף לשיקים אולם לא נקב בסכום או במיעד, ולמעשה אף
10 העיד כי אינו יכול למסור פרטים בקשר לכך (עמ' 73 לפרוטוקול). לפיכך אני
11 דוחה טענה זו.

12 הסכום שהעביר הנתבע לתובעת מורכב מ 146,515 ₪ המחאות + 118,400
13 החזר הלוואה לבנק הבינלאומי. (תיק מוצגים נספחים 117+109, 123 +
14 119,178,110+124, 125+120, 118, 7) הנתבע טוען כי סך 118,400 ₪
15 שולם על ידו ישירות לבנק הבינלאומי בגין הלוואה שנטלה התובעת והוא
16 היה ערב לה. את מסמכי הלוואה גילה הנתבע לראשונה ב 27.10.05. הנתבע
17 חתום על טפסי הבקשה לקבלת הלוואה מיום 28.10.98 התובעת כלל אינה
18 חתומה ועל גבי טפסי הערבות חתם הנתבע בשם בנו. (נספח ח' לתצהיר
19 התובע). כאשר נשאל מדוע במקרה של אי תשלום הלוואה הבנק היה מוריד
20 זאת מחשבונו השיב "כך היה ההסכם, זו הלוואה מיוחדת, שם מיוחד" (עמ'
21 60 לפרוטוקול ש' 2).

22 למרות שהכסף הגיע אליו, כאשר השיב הנתבע לבנק את כספי הלוואה,
23 כביכול עבור התובעת, דרש מן התובעת להשיב לו הסכום ששילם לבנק
24 בתוספת אותה רבית נשך שהיה גובה ממנה.

25

משרד המבחן
15

בתי המשפט

תנ"ש 094681/99

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

25/3/2007

תאריך:

כב' השופטת ע. מילר

בפני:

1 כספי ההלוואה אינם מופיעים כלל בחשבונויותיה של התובעת. בעוד שבחשבוני
2 של התובע ושל בנו, מופיעות הפקדות במועדים בהם נזקבלו ההלוואות
3 מהבנק. (חקירת הנתבע בעמ' 62 שי 27 ו- 63 לפרוטוקול שי 3. 9).

4
5 אני מקבלת את עמדת התובעת כי ההלוואה לא הגיעה לידיה ואין לקוז הסך
6 הני"ל, 118,400 ₪ מן הסכומים שקבל הנתבע מן התובעת ומן הסכומים
7 שעליו להחזירם.

8
9 השוואה בין הסכומים שהועברו בין הצדדים התובעת העבירה 445,163 ₪
10 והנתבע-העביר לטענתו 264,915 ₪ מאישת את טענת התובעת כי הנתבע גבה
11 מינייה רבית ני"ך של 60% - ה"ה לתקופות קצרות. הדבר ניתן שבינתיים אם
12 לוקחים בחשבון שלמעשה הועברו לתובעת רק 146,515 ₪ שכן סך 118,400
13 ₪ שנטען על ידי הנתבע כי הינם החזר הלוואה של התובעת, הוכח לגביו כי
14 כלל לא שימש את התובעת.

טענת קיזוז

15
16
17
18 17. לסכום ניתן להסיק מתוך ההתנהלות החשבונאית, כי התקיימו התנאים
19 לקיומה של עילת העושק וכי כל הסכמי ההלוואה היו נגועים בעושק ובדין
20 בטלה אותם האפוטרופא.
21 הנתבע טען עוד לקיזוז הוצאות הבית שנשא בהן. דינה של טענה זו להידחות
22 שכן הנתבע לא הביא כל ראיה להוכחת טענתו. מדפי הוויזה שהגיש הנתבע
23 (נ/1 נ/2) עולה כי תשלומי החשמל והטלפון שולמו מחשבוניה של התובעת.
24
25

*)
משרד המבחן
מדינת ישראל

בתי המשפט

תמ"ש 094681/99

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

תאריך: 25/3/2007

בפני: כב' השופטת ע. מילר

1

2

3

אפוטרופוס למעשה

4

5 18. לטענת התובעת כי הנתבע פעל כלפי התובעת כאפוטרופוס למעשה, ומשום
6 כך העסקאות שעשה עם התובעת בטלות.

7

8 לגבי אפוטרופוס למעשה סעיף 67 לחוק הכשרות המשפטיות קובע:

9

10 "מי שפועל כאפוטרופוס, חובותיו ואחריותו כלפי החסוי לפי
11 הוראות פרק זה, אף אם לא נתמנה כלל או שהיה פגם במינויו
12 או שהתפטר או פוטר או שפקעה אפוטרופותו"

13

14 הפסיקה בנושא מועטה ועד כה נעשה שימוש במונח אפוטרופוס למעשה
15 בהקשר של ייצוג משפטי (ע"א 690/79 ד"ר אברהם ניסנקורן נ' ניסנקורן
16 קרין פ"ד לד(2) 357) ולצורך דיון בטענת התיישנות (ע"א (וזא) 1534/02 קופת
17 חולים מכבי נ' חכם, דינים מחוזי ל"ג(8)284).

18

19 במקרה שלפנינו הנתבע עזר לתובעת בטפול בענייניה השונים אולם לא
20 שוכנעתי כי העזרה הגיע לכדי תפקוד כאפוטרופוס.

21

22 בנסיבות אלה ולאחר שקבלתי את טענת העדר גמירות דעת ועשק איני
23 מוצאת צורך לדון בנושא האפוטרופוס למעשה.

24

25 14. אשר על כן אני קובעת כדלקמן:

בית
משפט
תל-אביב

בתי המשפט

תמ"ש 094681/99

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל-אביב

בפני: כב' השופטת ע. מילר תאריך: 25/3/2007

- 1
- 2 א. אני מקבלת את התביעה וקובעת כי על הנתבע לשלם לתובעת סך
- 3 298,648.67 ש"ח המהווה את הפרש בין:
- 4 כספים שהועברו ע"י התובעת לנתבע (353.170 ש"ח + 91,993 ש"ח) -
- 5 כספים שהועברו מהנתבע לתובעת 146,515.
- 6
- 7 ב. אני מורה לנתבע להחזיר לתובעת את השיקים המצויים ברשומי
- 8 ובמקרה כזה יופחת הסך של 91,993 והחיוב יעמוד על סך
- 9 206,655.67.
- 10
- 11 ג. הסכום 206,655.67 יוחזר לתובעת בצרוף ריבית והצמדה מאמאי
- 12 התקופה החל מ- 1.6.97.
- 13
- 14 ד. אני דוחה את התביעה שכנגד.
- 15
- 16 ה. אני מחייבת את הנתבע בהוצאות ושכ"ט עו"ד בסך 15,000 ש"ח +
- 17 מע"מ.

ניתן היום ו' בניסן, תשס"ז (25 במרץ 2007) בהעדר הצדדים.

ע. מילר, שופטת

קלדנית: טובה להעתיק זה כפני ימלאות לטעם
תאריך: 25/3/07
מחוז תל-אביב
בית משפט למשפחה
מחוז תל-אביב

משפט למשפחה

בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
 24 ינואר 2010

עמ"ש 1122-07 נ' [redacted]

1

בפני כב' הסגן נשיא קובו

כב' הסגן נשיא רובינשטיין

כב' השופטת צ'רניאק

המערערים

1. [redacted]
 2. [redacted]
 ע"י ב"כ מיכאל טאוסינג

נגד

המשיבה

1. [redacted]
 ע"י ב"כ מרים מהלה

2

3

פסק דין

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

בהתאם להודעה מטעם המערערים הערעור נמחק בזאת.
 אין צו להוצאות.
 המזכירות תחזיר את העירבון שהפקידו הצדדים.
 השבת האגרה על פי דין.

ניתן היום, ט' שבט תש"ע, 24 ינואר 2010, בהעדר הצדדים.

!Error

Handwritten signature

סגן נשיא אסתר קובו

סגן נשיא מיכל רובינשטיין

17

18

19

20

בית המשפט המחוזי בתל אביב
 אגף נאש
 ממונה על ימין המזכירות להקד

Handwritten signatures

1 מתוך 2

שונ